

Nr 220.

Av herr **Thorsson**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 85, med förslag till förordning om värnskatt m. m.*

För bestridande av särskilda engångskostnader, som föranledas av Kungl. Maj:ts förslag till ny härordning, har Kungl. Maj:t i proposition nr 85 föreslagit att antaga en förordning om en tillfällig skatt, benämnd värnskatt, att för en gång utgå av förmögenhet och inkomst. Det belopp, som genom denna beskattningsåtgärd skulle tillföras statsverket, beräknas uppgå till omkring 75 miljoner kronor, och avses att uttagas av de skattepliktiga under åren 1915, 1916 och 1917.

Uti proposition, nr 138, angående vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande, begär Kungl. Maj:t att få disponera de genom värnsskattemedel influtna beloppen sålunda: Till anskaffning av intendentur-, artilleri-, ingenjörssamt sjuk- och veterinärvårdsmateriell m. m. för arméns linje-, reserv- och landstormsformationer 38,046,552 kronor. Till övning av en extra årsklass värnpliktiga 10,812,605 kronor och till vissa kompletteringsarbeten i Boden och Tingstäde 2,272,000 kronor, tillsammans 51,131,157 kronor. Dessutom omnämnes, att till engångskostnader för flottan och kustartilleriet beräknas ett belopp av värnsskattemedel, uppgående till 24,200,000 kronor.

I fråga om dispositionen av ovan angivna 38 miljoner kronor, avsedda till intendenturmateriell m. m., begär Kungl. Maj:t att få under åren 1915 och 1918 disponera 26.9 miljoner kronor för anskaffning av ifrågakvarande materiell till arméns linje och landstorm. Övriga medel reserveras i syfte att därmed bestrida omkostnader för reservformationernas utrustning.

De avsevärda byggnadskostnader, som ännu återstå för färdigställandet av de femton infanterikasernetablenessimenten, vilkas uppförande

överlåtits åt kasernbyggnadsnämnden, jämte de byggnadskrav, som framkallas av nu föreliggande härordning, avser Kungl. Maj:t täcka genom försäljning av kronan tillhöriga fastigheter, och sålunda undgår Kungl. Maj:t att för dessa engångskostnader tillgripa värnsskattemedel. Emellertid synes det mig, att även dessa byggnadskostnader böra bestridas genom värnsskattemedel, så mycket mer som utsikter till fastighetsrealisation vid flera föregående tillfällen använts såsom motiv i syfte att göra riksdagen mera benägen att antaga då föreliggande byggnadsplaner, varigenom de nu till förnyad realisation utsatta värdena så att säga äro hos statskassan pantsatta med redan utbetalda förskott, vilket tydligen framgår av de uttalanden riksdagen gjort i detta ärende.

Såväl 1901 som sedermera har riksdagen uttalat önskvärdheten därav, att för bestridandet av kostnader av nu ifrågavarande art kunde tagas i anspråk medel, som inflöte genom försäljning av kronan tillhöriga, icke inkomstbringande fastigheter. För att realisera denna riksdagens önskan, har tillsatts en särskild kommission. Denna har föreslagit till försäljning t. ex. Livgardets gamla kaserntomt med därå uppförda byggnader och därför beräknat ett försäljningspris av 3 $\frac{1}{2}$ à 4 miljoner kronor. Medlen, som influtit för redan verkställda realisationer, har tillförts »Lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål», men synes ej ha betingat någon större summa. Fonden uppgår nu till i runt tal 795,000 kronor, och några avsevärda besparingar i byggnadsanslagen synes den icke ha givit anledning till. Sedan 1901 har statskassan vidkänts över femtio miljoner kronor till kasernbyggnader. Det förefaller mig därför, att det vore riktigt, att dessa förskott först avsattes av de medel, som eventuellt kunna inflyta genom en forcerad realisation av kronoegendomar.

Kasernbyggnadsnämnden angiver sig behöva nära 14 miljoner kronor för att färdigbygga återstoden av de 15 kasernetablissemanten, till vilka 1906 års riksdag beviljat 21.7 miljoner kronor. Av dessa 14 miljoner äro 11 miljoner s. k. felräkningspenningar, vilka likt »Arboga ölet» kommer surt efter, därför att de »sakkunniga» framlagt oriktiga beräkningar för riksdagen. Hela detta ärendes föregående behandling och anslagets natur talar för att detsamma bestrides av värnsskattemedel. Vidare synes det mig riktigt, att de byggnadskostnader, som framkallas genom den nu föreslagna härordningen, täckas genom värnsskattemedel.

Då det icke är möjligt att före motionstidens utgång taga så ingående kännedom om det hemliga utredningsmaterial angående beräkning av de för försvarsreformens genomförande erforderliga engångskostnaderna, vilket kommer att inom försvarsutskottet bliva tillgängligt, och

då det vidare under ärendets fortsatta handläggning möjligen kommer att visa sig, att andra krav än de förut omförmälda böra tillgodoses genom värnskattemedel, kan jag givetvis icke nu föreslå en definitiv värnskatteskala. För att trygga ett erforderligt utrymme för nödiga ändringsyrkanden måste jag därför nu inskränka mig till att föreslå en höjning av värnskattens belopp med $33 \frac{1}{3}$ procent eller från 75,000,000 till 100,000,000 kronor, vilket belopp lämpligen kunde utgöras genom värnskattens uttagande även under ett fjärde år.

På grund av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen ville besluta att höja de av Kungl. Maj:t föreslagna skattesatserna för värnskattens utgörande med $33 \frac{1}{3}$ procent ävensom besluta, att värnsskatten skall kunna uttagas under loppet av fyra år.

Stockholm den 17 juni 1914.

F. W. Thorsson.
